

NOTAT

31. maj 2011

Årlig status for industrisamarbejde med udenlandske leverandører til forsvaret 2010

1. Resumé

I 2010 er der indgået nye industrisamarbejdsaftaler for 610 mio. kr., mens der samlet er gennemført (afviklet) industrisamarbejde for 1 mia. kr. Ved udgangen af 2010 var de udenlandske leverandørers samlede industrisamarbejdsforpligtelser 2,6 mia. kr., hvilket er det laveste i en årrække. Forpligtelsen er faldet fra ca. 5,8 mia. kr. i 2006. Korrigeres de udenlandske leverandørers samlede samarbejdsforpligtelser i forhold til de forhåndsgodkendte industrisamarbejder (godkendte, men endnu ikke gennemførte projekter), var det ikke-disponerede udestående i alt godt ½ mia. kr. ved udgangen af 2010.

2. Baggrund

Når udenlandske leverandører indgår kontrakt med forsvaret om leverance af forsvarsmateriel, skal den udenlandske leverandør indgå en industrisamarbejdsaftale med Erhvervs- og Byggestyrelsen (EBST). I aftalen forpligter leverandøren sig til at etablere et samarbejde med eller lægge forsvarsrelaterede ordrer hos danske virksomheder for en værdi, der svarer til kontrakten med forsvaret. Industrisamarbejdet skal gennemføres indenfor en nærmere bestemt årrække dog maksimalt 10 år. Tilsvarende krav stilles i andre lande.

Formålet med industrisamarbejdsreglerne er at styrke danske forsvarsrelaterede virksomheders teknologiske niveau, markedsadgang og samarbejde med udenlandske leverandører af forsvarsmateriel. Industrisamarbejdsordningen skal derudover kompensere dansk forsvarsindustri for eksportbarrierer i form af lignende industrisamarbejdsordninger på eksportmarkederne og udbuds begrænsninger i en lang række lande, hvor forsvarsmateriel typisk kun anskaffes hos nationale industrier.

3. Reglerne for indgåelse af industrisamarbejdsaftaler

Reglerne for industrisamarbejde har hjemmel i erhvervsfremmeloven (lov nr. 602 af den 24. juni 2005) og er beskrevet i bekendtgørelse (nr. 992 af den 4. oktober 2006) og cirkulære om industrisamarbejde ved køb af forsvarsmateriel (nr. 88 af 27. oktober 2010) samt administrativt udstedte retningslinjer af 1. november 2010. Hertil kommer Økonomi- og Erhvervsministeriets og Forsvarsministeriets aftale af 11. juni 2010.

Reglerne og oplysninger om udenlandske leverandører og udestående beløb mv. findes på EBST's hjemmeside (www.ebst.dk).

De danske industrisamarbejdsregler pålægger udenlandske leverandører af forsvarsmateriel at placere ordrer hos eller gennemføre andet industrisamarbejde med danske virksomheder for en værdi svarende til 100 pct. af kontraktsummen med forsvaret. Undtaget fra kravet om industrisamarbejde er ordrer placeret i Danmark, anskaffelse af brugt eller civilt materiel, dokumentation, tjenesteydelser og uddannelse i forbindelse med anskaffelsesprojekter samt bygge- og anlægsarbejder.

Industrisamarbejdsaftaler skal indgås senest 30 dage før indgåelse af kontrakten mellem forsvaret og den udenlandske leverandør.

4. Status for indgåelse af industrisamarbejdsaftaler og gennemført industrisamarbejde

EBST har i 2010 indgået industrisamarbejdsaftaler med udenlandske leverandører for et samlet beløb på i alt 610 mio. kr. Til sammenligning blev der i 2009 indgået industrisamarbejdsaftaler for 535 mio. kr.¹, mens der i 2008 blev indgået aftaler for 848 mio. kr. Den beskedne tilgang af nye aftaler har medført, at antallet af aktive industrisamarbejdsaftaler er faldet fra 33 aftaler i 2008 til 24 aftaler pr. 31. december 2010.

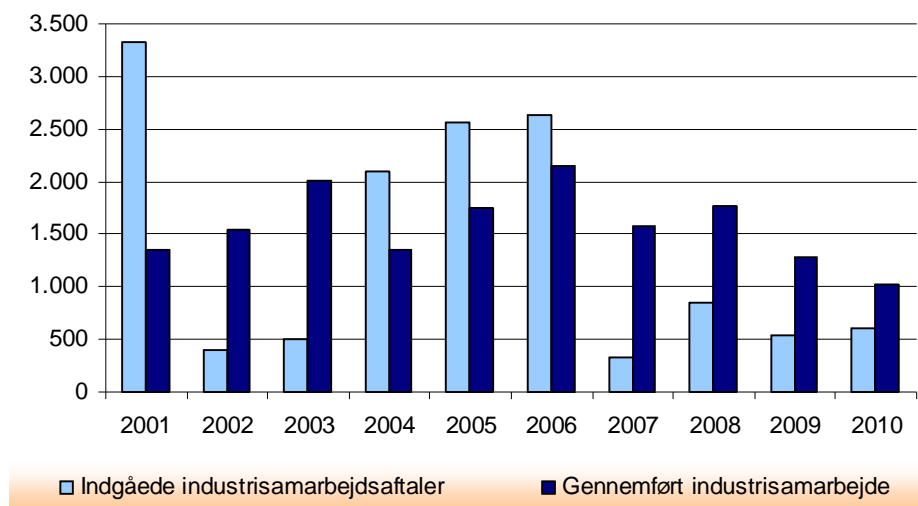
På baggrund af de årlige indkomne indrapporteringer fra de udenlandske virksomheder har EBST opgjort, at der i 2010 er gennemført industrisamarbejde for ca. 1 mia. kr. Dette er det laveste niveau i perioden 2001-2010.

Det lave niveau i 2010 kan bl.a. henføres til, at de udenlandske leverandørers industrisamarbejdsforpligtelser og dermed deres incitament til at samarbejde med danske virksomheder har været faldende i perioden 2006-2010 (jf. figur 1).

Figur 1 nedenfor viser værdien af de indgåede industrisamarbejdsaftaler i perioden 2001-2010 samt værdien af ordrer og andet industrisamarbejde, der er registreret i de pågældende år.

¹ Data for 2009 er justeret i forhold til tidligere årsrapporter. Dette skyldes, at beløbene kan ændre sig, hvis styrelsen efterfølgende bliver gjort bekendt med, at udenlandske leverandører har haft salg til forsvaret i det respektive år.

Figur 1: Gennemført industrisamarbejde og indgåede industrisamarbejdsaftaler, 2001-2010 (mio. kr., faste priser (2010))

Status for afvikling gennem almindelige købsordrer

De udenlandske leverandører afvikler overvejende deres forpligtelser i Danmark via almindelige købsordrer placeret hos danske virksomheder. I 2010 blev der gennemført industrisamarbejde for ca. 735 mio. kr. som almindelige købsordrer.

Status for afvikling gennem faktorprojekter

En del af den udestående forpligtelse afvikles som samarbejdsprojekter mellem udenlandske leverandører og danske virksomheder. Disse projekter kaldes også faktorprojekter, da der indgår afskrivning i form af faktorer større end en – dvs., at den udenlandske leverandørs omkostninger ved at gennemføre industrisamarbejde får lov til at tælle mere end én gang. Der gives faktorer i projekter, hvor den udenlandske leverandør medvirker til teknologiudvikling, uddannelse, markedsføringsassistance, finansiel bistand eller lignende, som giver danske virksomheder øget konkurrenceevne og betydelige muligheder for vækst og jobskabelse. Størrelsen af faktoren bestemmes i forhold til værdien af projektet for den danske virksomhed. I 2010 blev der gennemført industrisamarbejde for 290 mio. kr. som faktorprojekter.

Status for særlige incitamenter

I 2006 blev retningslinierne for industrisamarbejde justeret efter et såkaldt 'gulerod-og-stok'-princip. Princippet gælder for større industrisamarbejdsaftaler (>100 mio. kr.). Ændringerne skulle understøtte, at de udenlandske leverandører kommer hurtigt i gang med at afvikle deres forpligtelse.

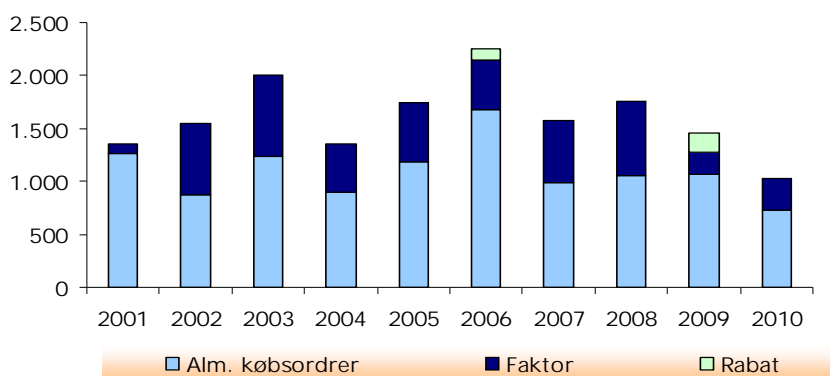
'Guleroden' består i, at en udenlandsk leverandør har mulighed for at opnå en rabat på sin forpligtelse, hvis den pågældende afvikler mere end 30 pct. af sin forpligtelse inden for de første 4 år af industrisamarbejdsaftalen. Rabatten består i en reduktion af forpligtelsen svarende til omfanget

af industrisamarbejde udover de 30 pct. Rabatten kan kun opnås ved direkte modkøb. Hvis en leverandør således har anskaffet forsvarsrelaterede produkter hos danske virksomheder svarende til 50 pct. af forpligtelsen inden for fire år, reduceres den samlede forpligtelse til 80 pct., da der fratrækkes de 20 pct., der er overopfyldt.

Muligheden for rabat er blevet brugt af enkelte leverandører i 2006 og 2009. I 2006 blev der givet rabat på i 101 mio. kr., og i 2009 blev der givet rabat på i alt 185 mio. kr. (jf. figur 2).

'Stokken' består i, at en udenlandsk leverandør, som efter fire år har gennemført forskellige former for industrisamarbejde med danske virksomheder for mindre end 30 pct., skal betale det manglende beløb op til 30 pct. til Erhvervs- og Byggestyrelsen. Der skal stilles en bankgaranti som sikkerhed for betalingen tre år efter kontraktindgåelsen med Forsvaret. Ingen leverandører har stået i en situation, hvor bankgarantien har skullet tages i brug.

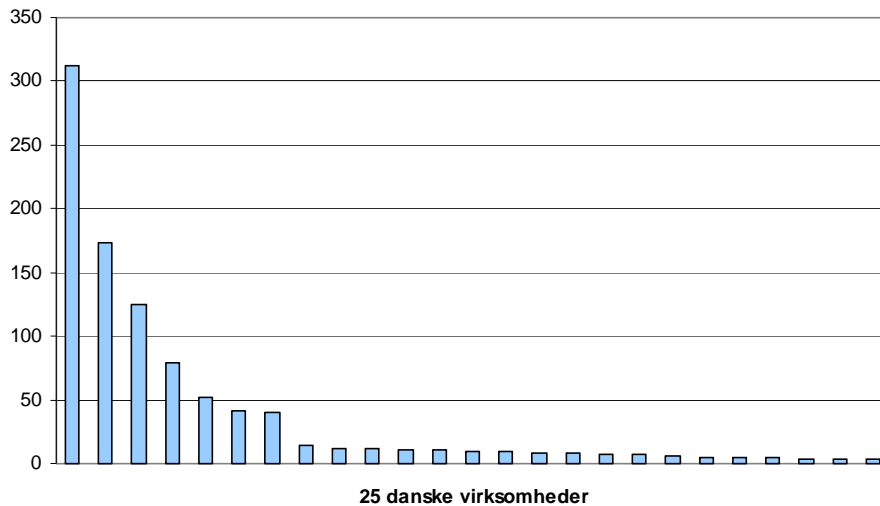
Figur 2: Gennemført industrisamarbejde fordelt på almindelige købsordrer og faktorprojekter samt tildeling af rabatter, 2001-2010 (mio. kr., faste priser (2010))

Afvikling hos 147 danske virksomheder

Der blev i 2010 afviklet industrisamarbejde hos 147 danske virksomheder. De 25 virksomheder, hvor de udenlandske leverandører har afviklet mest, tegner sig for 94 pct. af afviklingen, mens 72 pct. er koncentreret hos fem virksomheder. I 2009 blev der afviklet hos 117 danske virksomheder. Spredningen mellem virksomhederne følger det samme billede som i de foregående år.

Figur 3: Afviklingen hos de 25 danske virksomheder, hvor der er gennemført mest industrisamarbejde i 2010 (mio. kr.)

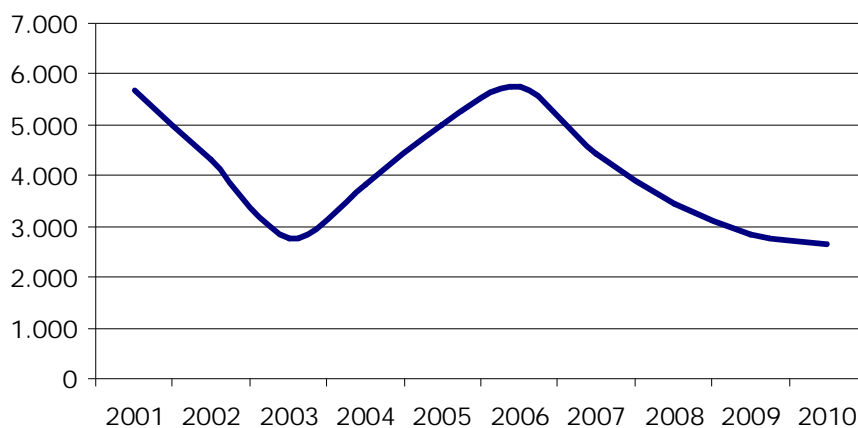

5. Status for udenlandske leverandørers samlede industrisamarbejdsforpligtelse i Danmark

Afviklingen af industrisamarbejdsaftaler mellem EBST og de udenlandske leverandører forløber tilfredsstillende. Afviklingen overvåges nøje for at sikre, at de udenlandske leverandører lægger ordrer i Danmark i henhold til deres forpligtelse.

Den samlede udestående industrisamarbejdsforpligtelse har siden 2001 bevæget sig fra 5,7 mia. kr. til 2,6 mia. kr. ved udgangen af 2010, jf. figur 4. Specielt kan bemærkes, at den samlede forpligtelse er faldet fra godt 5,8 mia. kr. i 2006 til 2,6 mia. kr. i 2010 målt i faste priser (2010).

Figur 4: Udviklingen i den samlede udestående industrisamarbejdsforpligtelse, 2001-2010 (mio. kr., faste priser (2010))

En del af det udestående beløb er reserveret til forskellige igangværende samarbejdsprojekter mellem danske virksomheder og udenlandske leverandører (typisk faktorprojekter), som EBST har forhåndsgodkendt. De forhåndsgodkendte beløb afskrives i takt med, at projekterne gennemføres. Det aktuelle reserverede forhåndsgodkendte beløb (godkendte, men

endnu ikke gennemførte projekter) udgjorde pr. 31. december 2010 lidt over 1,4 mia. kr. Det betyder, at det reelle udestående er under 500 mio. kr., hvis alle forhåndsgodkendte projekter gennemføres.²

6. Status for indgåelse af bankingaftaler

Reduktionen i den samlede udestående industrisamarbejdsforpligtelse betyder, at en stigende andel af de udenlandske leverandører har opfyldt deres industrisamarbejdsforpligtelse i Danmark. Flere af de udenlandske leverandører har derudover overopfyldt deres industrisamarbejdsaftale og derfor 'sparet op' på en bankingaftale. 'Opsparingen' modregnes, hvis den udenlandske leverandør senere sælger materiel eller tjenesteydelser til forsvaret. Bankingaftaler har maksimalt en løbetid på 5 år.

EBST har pr. 31. december 2010 indgået bankingaftaler med i alt 15 udenlandske leverandører. Indeståendet på disse aftaler udgør 770 mio. kr. Til sammenligning udgjorde bankingaftaler pr. 31. december 2009 485 mio. kr. fordelt på 16 udenlandske leverandører. Det betyder, at nye industrisamarbejdsaftaler, der indgås i 2011, kan blive afviklet umiddelbart, hvis forsvaret vælger leverandører med bankingaftaler.

² Hertil skal bemærkes, at der på nuværende tidspunkt er forhåndsgodkendte projekter for yderligere 221 mio. kr. i 2011. Det reelle disponible beløb til nye samarbejder mellem udenlandske leverandører og danske virksomheder er derfor pt. ca. 1/4 mia. kr.